

AZ MNB TAPASZTALATAI A BIZTOSÍTÓK
KÖNYVVIZSGÁLATÁRA VONATKOZÓAN -
KÖNYVVIZSGÁLÓI KÜLÖN KIEGÉSZÍTŐ
JELENTÉSEK, VEZETŐI LEVELEK,
KÖNYVVIZSGÁLÓI KAPCSOLATTARTÁS

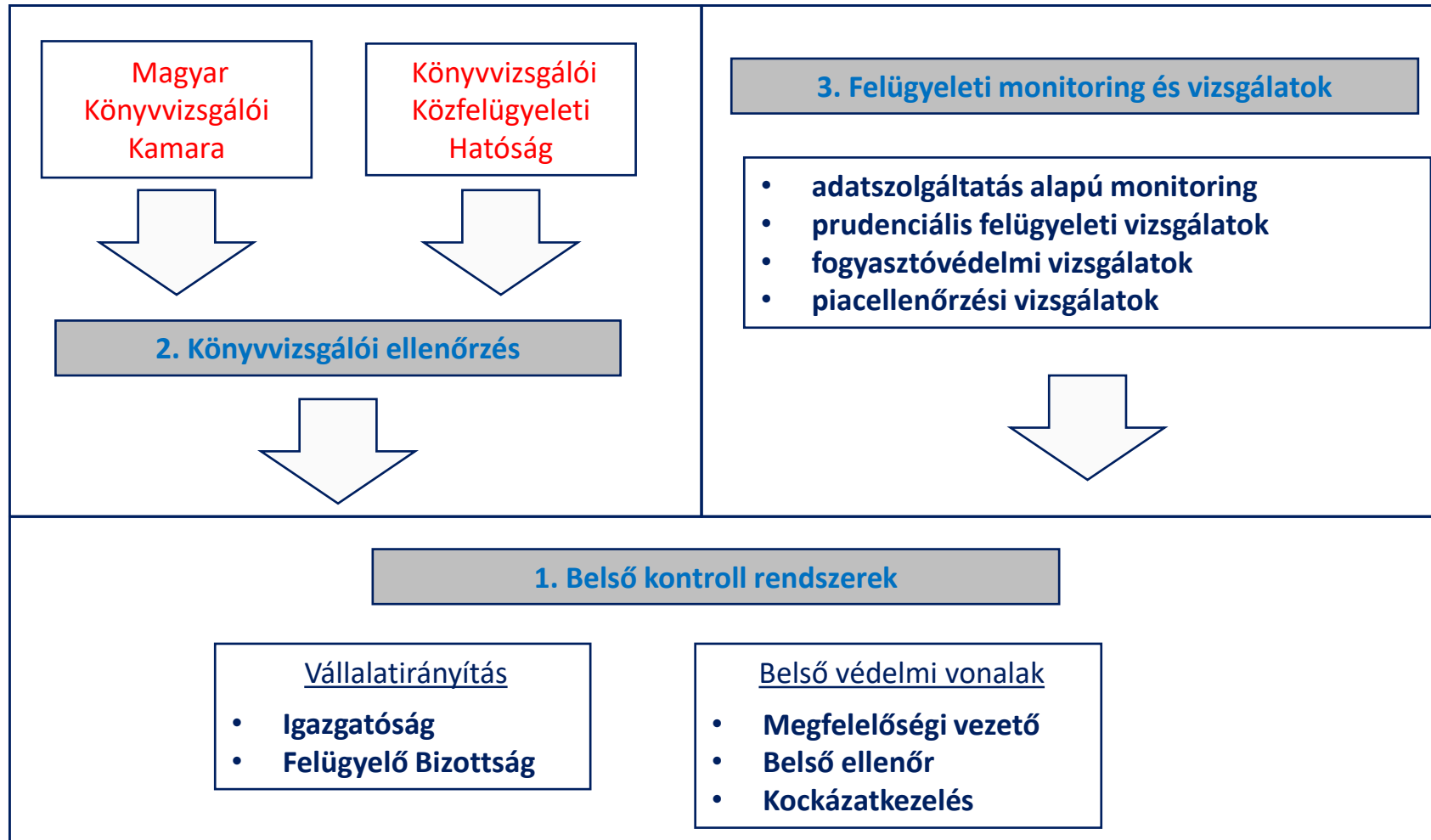
- **A biztosítók éves beszámolóinak könyvvizsgálata kötelező**

kivéve a kisbiztosító-egyesületek (az éves biztosítási díjbevétel és tagdíjbevétel három egymást követő évben nem éri el a 600 millió Ft-ot) (*Bit. 230. § (1) bek., 233. § (4) bek.*)

A kisbiztosító-egyesületnek nem kell könyvvizsgálót választani.

Könyvvizsgálatra kötelezett biztosítók száma (db)	Biztosítási szektorban dolgozó könyvvizsgálók
22, a Szolvencia II szabályozási keretrendszer alá tartozó biztosító számára kötelező volt könyvvizsgálatot végeztetni	5 könyvvizsgáló társaság, 8 könyvvizsgáló személy

- Tapasztalataink alapján az érintett könyvvizsgálók kiemelkedő szakmai ismeretekkel, széleskörű nemzetközi tapasztalatokkal, módszertani és IT támogatással rendelkeznek.
- **15 könyvvizsgálói vezetői levél kibocsátása 2021. üzleti évről.**

Szabályozási háttér:

- A biztosító éves beszámolójának vizsgálata mellett több egyéb témát, kérdést is vizsgálnia kell a könyvvizsgálónak (*Bit. 71. § (4)-(7) bek., 210. §*)
- A könyvvizsgáló a fentiekre vonatkozó megállapításait **külön kiegészítő jelentésben** rögzíti.
- A könyvvizsgáló köteles a tárgyévet követő év május 31-ig megküldeni a kiegészítő jelentést az igazgatóság, az első számú vezető, az FB elnök és az MNB részére.

- A különjelentés formájára és tartalmára a *Könyvvizsgálói különjelentés összeállításáról* szóló 6100. témaszámú Magyar Nemzeti Standard vonatkozik.
- A könyvvizsgáló a jogszabályokban és a Standardban meghatározott egyes témákkal kapcsolatosan „leíró jellegű” **tájékoztatást** ad, illetve **véleményt** bocsát ki a különjelentésben:
 - „kellő bizonyosságot tartalmazó vélemény” vagy
 - „korlátozott bizonyosságot tartalmazó vélemény”.
- 2021. üzleti évre vonatkozóan a **22 biztosító esetében a külön könyvvizsgálói jelentések feldolgozása és értékelése alapján 704 megállapítást** fogalmaztak meg a könyvvizsgálók (kellő, korlátozott bizonyosságot nyújtó és leíró jellegűek) a biztosítási szereplők tevékenységéről.
- Ebből a **kellő és korlátozott bizonyosságot nyújtó 255 db volt. A megállapítások döntő számban továbbra is leíró jellegűek voltak.**
- A beküldési határidőre, intézményi koncentrációra vonatkozó **jogszabályi előírások betartása teljes körű volt.**

- A különjelentések **feldolgozása sztenderdizált template/kérdőív formájában**, prudenciális felügyelési szempontból történt, felügyelői és aktuáriusi szempontok figyelembevételével.
- A 2021. üzleti évre a könyvvizsgálók által tett szakmai értékelés megalapozottságával, az értékelésük alátámasztottságával kapcsolatosan nem volt megállapítható releváns hiányosság, illetve nem volt tapasztalható ellentmondás az MNB intézményi kockázatértékelése és a könyvvizsgáló által bemutatott kép között.
- **A különjelentések továbbra sem tartalmaztak az MNB álláspontjával ellentétes könyvvizsgálói véleményt.**
- **A jelentések alapján prudenciális felügyeleti intézkedésekre nem került sor ez évben sem.**

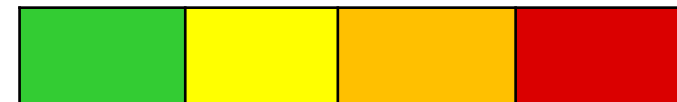

- A folyamatos felügyelés keretében az MNB ez évben is értékelte a 2021. üzleti évre kibocsátott könyvvizsgálói vezetői leveleket.
- A felügyelés számára fontosak, informatívak a könyvvizsgálók által kiadott vezetői levelek, a jelzett kockázatok beépülnek a negyedéves kockázatértékelésbe. A feldolgozás hasonlóan történt a könyvvizsgálói különjelentésekhez – sztenderdizált template/kérdőíves feldolgozással.
- A kibocsátott vezetői levelek esetében vizsgáltuk:
 - A könyvvizsgáló által megállapított kockázatok besorolását, a feltárt hiányosság minősítését, az arra alapozott javaslat tartalmát.
 - Az előző években megállapított könyvvizsgálói javaslatok, kockázatok alakulását, a besorolások változását, a visszatérő hibákat, kockázatokat.
 - A magas, kiemelt kockázatú megállapítások a felügyelői figyelem és kockázatértékelés fókuszába kerülnek:
 - **nyomonkövetés, további kockázati monitoring**
 - **az érintett felügyelési szakterület megkeresése**
 - **a soron következő vizsgálatban prioritással történő felvétele, amennyiben visszatérő magas vagy nem (vagy nem megfelelően) kezelt kockázatról van szó.**

Értékelési szempontok részletesen:

- Hány darab közepes/magas besorolású megállapítást tett a könyvvizsgáló?
- Közepes besorolású megállapítások (téma rövid ismertetése)
- Magas besorolású megállapítások (téma rövid ismertetése)
- Hogyan alakult a közepes/magas besorolások száma/jellege az előző évhez/évekhez képest?
- Van-e utalás arra, hogy korábbi években tett megállapítások teljesítése nem történt meg, vagy még folyamatban van?
- A könyvvizsgálói vezetői levélben történt-e prudenciális felügyelési szempontból kiemelendő megállapítás, javaslat?

Értékelés kérdésenként és összesítetten:

A 2021. évi vezetői levelek értékelése – jelzett kockázatok feltárása és nyomonkövetése:

- Döntően zöld és sárga értékelés
- Piros nem volt
- Intézkedés nem volt szükséges

Összefoglaló értékelések pl.:

- Összességében mérsékelt kockázatú javaslatokat tett a könyvvizsgáló a vezetői levélben, melyek teljesülése nyomon követendő.
- A megállapítások számában/kockázatában szignifikáns növekedés nem tapasztalható.
- A biztosító elfogadta a könyvvizsgáló megállapításait és intézkedik a kockázatok csökkentése, illetve megszüntetése érdekében.
- A könyvvizsgáló 3 témakörre vonatkozóan tett észrevételeket, amely témakörök közül 2 már az előző évi jelentésben is kiemelt volt.
- A feltárt kockázatokat a nem-helyszíni felügyelés keretében kiemelten figyelemmel kísérjük, intézkedést igénylő probléma egyelőre nem került azonosításra.
- Prudenciális intézkedési javaslat nem merült fel. A biztosító elfogadta a könyvvizsgáló alacsony kockázati besorolású megállapításait és intézkedik a kockázatok csökkentése, illetve megszüntetése érdekében.
- Nem tartalmaz prudenciális szempontból kiemelkedő megállapítást, ugyanakkor a biztosítástechnikai tartalékok és szavatoló tőke számítások validációjára, valamint az IBNR tartalékra tett megállapítások fokozott figyelmet igényelnek tekintettel arra, hogy az előző évi vezetői levélben is szerepelt erre vonatkozó megállapítás.

A könyvvizsgálói megállapítások, javaslatok túlnyomó többségét - ahogy a korábbi években is - az **informatikai, állománykezelési kockázatok (kiberkockázatok mérséklése)** tették ki pl.:

- **Informatikai biztonságra** vonatkozó megállapítások (pl. jelszóval kapcsolatos szabályozási hiányosságok; az operációs rendszer és az adatbázis biztonsági beállításai nem voltak megfelelőek; naplózás; felhasználói hozzáférések kockázatai: egyes felhasználók az úrlapon igényelt jogoktól eltérő/további jogokat kaptak).
- **Hozzáférési jogosultságok** az éles környezethez; ha a fejlesztők hozzáférhetnek egy informatikai rendszer termelési környezetéhez, fennáll annak a veszélye, hogy bizalmas információkhoz juthatnak, az adatokon jogosulatlan változtatásokat hajthatnak végre, illetve szándékosan károsíthatják azokat.
- **Adatmigrációs hibák**, kockázatok.
- A nagy mennyiségű **manualitás/manuális folyamatok** jelentős kockázatot jelentenek, amely megfelelő kontrollpontokkal ellensúlyozandó, a nem megfelelően kiépített és dokumentált kontrollkörnyezet kockázatai komoly problémát jelenthetnek. Javasolt az automatizáltság növelése, a manualitás csökkentése, kontrollpontok beépítése.
- A könyvvizsgáló által jelzett hibák kiküszöbölésére **IT fejlesztések** megvalósítása. Pl.: IT kapcsolat fejlesztése, hogy az ajánlatok rögzítése, feldolgozása zárt folyamatban működjön.

Kontrollok hiányosságai, ellenőrzési pontok elégtelensége pl.:

- **Aktuáriusi kontrollkörnyezet hiányossága:** SCR számításokban a tömeges törlésekben eltérések.
- **Jutalékok számfejtése:** Önálló kontrollok felállítása szükséges, amely független a készítő személyétől és újraszámítással vagy becsléssel ellenőrzi a jutalék mértékét.
- **Díjtételek rögzítése:** Hatékony kontrollok bevezetése az adatok teljeskörűségére és pontosságára vonatkozóan.
- **Járadéktartalékok manuális követése:** Hatékony kontrollok bevezetése szükséges az adatok teljeskörűségére és pontosságára vonatkozóan.
- **Díjkövetelések:** Hatékony kontrollok bevezetése a koros díjkövetelések azonosítására és javítására vonatkozóan.
- **Négy szem elve:** Az összes kárkifizetést általában két személy hagyja jóvá, azonban néhány esetben a kifizetésekre jóváhagyás nélkül került sor. - A könyvvizsgáló javaslata alapján minden kifizetést jóvá kell hagyni, a négy szem elvének teljesülni kell. Olyan rendszert kell kiépíteni, amely teljes mértékben biztosítja ezt a jóváhagyási folyamatot.

Tartalékszámítással összefüggésben megállapított és egyéb aktuáriusi kockázatok, pl.:

- **IBNR számítás:** A megtérülési ráta nem konzisztens a jogszabályi előírásokkal.
- A kárbejelentések nincsenek dátum szerint szétválasztva, ami az **IBNR tartalékok alulbecslését** okozhatja bizonyos LoB-ok esetében.
- **KGFB állomány IBNR tartalék:** A biztosító képez egy IBNR2 tartalékot is a magas infláció és az újranyitott károk db számának várható emelkedése okán. A képzés módszere azonban nem felel meg az indokoknak.
- A **biztosítástechnikai tartalékok és szavatolótőke-szükséglet számításai** során - a tavalyi után jelentősen - a biztosító megváltoztatta a költség-pénzáramok előrejelzéséhez használt feltevéseit.
- A könyvvizsgáló javasolta, hogy a kárrendezési tapasztalatot és kárkifizetéseket értékelve a biztosító folyamatosan ellenőrizze **a kárkölségekre képzett tartalék megfelelőségét** és a biztosító gondolja át a képzési módszerét.
- A **halasztott adó számítása** során hibát azonosítottak, amelyet képlethiba eredményezett.
- A **kamatréskockázati részmodul tőkekövetelményének számítása:** Jelentős nagyságrendű hibát azonosított a könyvvizsgáló, mivel a biztosító a változó kamatozású kötvények esetén nem megfelelően kalkulálta azok módosított átlagos hátralévő futamidejét.

Számviteli hiányosságok, kockázatok:

- A **befektetések értévesztése elszámolásának** számviteli politika szerinti megvalósulását illetően született megállapítás.
- A **szerződésállomány analitikái** a tárgyidőszakhoz nem kapcsolódó tételeket is tartalmaztak, amelyek már lezárt (2021 előtti) szerződésekhez kapcsolódtak, emiatt az analitika áttekinthetősége és főkönyvi egyeztetetősége rendkívül időigényes.
- Sok esetben **manuálisan kiszámolt és/vagy érték beillesztéssel az analitika** mellé másolt módosító tételekkel lehet csak a főkönyvhöz egyeztetni bizonyos analitikus listákat (például díj, jutalék), amelyek magukban hordozzák a hiba előfordulásának kockázatát.
- Javasolták a számviteli politika keretében **elkészített értékelési szabályzat teljes körű felülvizsgálatát**, különösen a befektetések értékelésével összefüggésben.....

- **Az éves beszámolók, írásos dokumentumainak felügyeleti feldolgozása, szükség esetén a könyvvizsgáló megkeresése, konzultáció tartása.**
- **Az MNB kapcsolattartása a könyvvizsgálókkal a helyszíni vizsgálatokat megelőző könyvvizsgálói interjúk, meghallgatások formájában is rendszeres jellegű. (IFRS17 felkészülés)**
- **A könyvvizsgáló előzetes kezdeményezése alapján az intézmények tekintetében felmerült kockázatok, kérdések megbeszélésére is volt példa.**
- **A könyvvizsgálók naprakész ismeretekkel rendelkeznek az intézményekről, illetve a velük kapcsolatos eseményekről.**

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!